

RAADSVOORSTEL

Zaaknummer: Z25-138071/D25-315031
Voorstel van: college van burgemeester en wethouders
Behandelend ambtenaar: Fred den Boef
06 2762 1758
f.den.boef@amstelveen.nl
Stedelijke Ontwikkeling
Datum: 9 december 2025
Portefeuillehouder: wethouder Floor Gordon

Onderwerp
Mandatering raadsbevoegdheid intrekking voorkeursrecht

Raadsbesluit
Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:
zijn bevoegdheid als bedoeld in artikel 9.5 van de Omgevingswet te mandateren aan het college van burgemeester en wethouders.

Samenvatting
Onder de Omgevingswet (hierna: Ow) is de bevoegdheid tot het intrekken van gemeentelijke voorkeursrechten overgegaan van het college naar de gemeenteraad. Als uw raad deze bevoegdheid mandateert aan het college kunnen gemeentelijke voorkeursrechten in voorkomende gevallen aanzienlijk sneller worden ingetrokken. De mandatering die hier wordt voorgesteld beperkt zich tot intrekkingsbesluiten die geen politiek-bestuurlijke afweging vereisen.

Doel
Met dit voorstel wordt een substantiële versnelling beoogd van de uitoefening van de bevoegdheid tot intrekking van een gemeentelijk voorkeursrecht.

Prestatie
Het voorstellen aan uw raad om de intrekking van voorkeursrechten te mandateren aan het college.

Voorgeschiedenis en context
De Wet voorkeursrecht gemeenten is met de inwerkingtreding van de Ow op 1 januari 2024 ingetrokken. Het gemeentelijk voorkeursrecht wordt thans geheel geregeld in hoofdstuk 9 van de Ow. Hierdoor zijn enkele wijzigingen opgetreden in de bevoegdhedenverdeling tussen de gemeenteraad en het college.

De bevoegdheid tot het intrekken van een gemeentelijk voorkeursrecht is door inwerkingtreding van de Ow overgegaan van het college naar de gemeenteraad. De achterliggende gedachte is dat de bevoegdheid tot intrekking hoort te liggen bij het orgaan dat het voorkeursrecht heeft gevestigd. De wetgever heeft daarmee gekozen voor een zuiver legalistische benadering in plaats van een meer op de praktijk gerichte regeling. De Ow schrijft voor dat de raad voortaan voor elke intrekking van een gemeentelijk voorkeursrecht een besluit dient te nemen.

Overwegingen die hebben geleid tot het voorgestelde besluit

Gemeenten die momenteel actief gebruik maken van het instrument van het voorkeursrecht kiezen om pragmatische redenen voor mandatering van de intrekingsbevoegdheid aan het college.

Zonder mandatering van de intrekingsbevoegdheid aan het college zal voor ieder individueel intrekingsbesluit een raadsbesluit moeten worden genomen. Dit is niet praktisch, omdat voorkeursrechten die op gronden in een plangebied zijn gevestigd vaak geleidelijk worden ingetrokken en de raad dus veelvuldig intrekingsbesluiten zal moeten nemen als het voorkeursrecht niet meer nodig is. Het nemen van een raadsbesluit vergt niet alleen veel tijd, maar is ook administratief belastend voor zowel de raad als het college en de ambtelijke organisatie. Door mandatering van uw intrekingsbevoegdheid aan het college kunnen gemeentelijke voorkeursrechten niet alleen veel sneller, maar ook met minder ambtelijke inzet worden ingetrokken.

Een ongelimiteerde mandatering van de bevoegdheid tot het intrekken van voorkeursrechten zou er toe kunnen leiden dat het college op grond van politiek-bestuurlijke redenen een door de raad gevestigd voorkeursrecht intrekt. Dit is niet wenselijk. Daarom wordt in dit voorstel gekozen voor een geclausuleerde mandatering, die recht doet aan de bevoegdheden van de raad. De bevoegdheid tot het intrekken van voorkeursrechten op basis van beleidsinhoudelijke afwegingen blijft geheel voorbehouden aan uw raad. De verlening van mandaat beoogt uitsluitend een vereenvoudiging en versnelling van door de bestuursorganen van de gemeente te nemen intrekingsbesluiten.

Keuzemogelijkheden/alternatieven

Het enige alternatief is het niet mandateren van de intrekingsbevoegdheid. Het exclusief voorbehouden van deze bevoegdheid aan uw raad dient, zoals hierboven uiteen is gezet, geen redelijk doel. De hier voorgestelde geclausuleerde mandatering van de intrekingsbevoegdheid doet geen afbreuk aan de verantwoordelijkheid van de gemeenteraad.

Participatie

Niet van toepassing.

Kanttekeningen en risico's

Geen.

Financiën

Niet van toepassing.

Vervolgstappen

Uitvoering en procesplanning

Het raadsbesluit zal worden gepubliceerd in het Gemeentebblad.

Evaluatie

Niet van toepassing.

Duurzaamheidsaspecten

Niet van toepassing.

Bijlagen
Geen.

De secretaris,

Bert Winthorst

De voorzitter,

Tjapko Poppens

Dit document is elektronisch ondertekend. Zie de elektronische handtekening(en) rechtsboven op pagina 1.